

Ми вірим в Україну – її відроджувать почнем!

КИЇВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ ТРАНСПОРТУ

ВИХОВНИЙ ЗАХІД

на тему:

**«Маловідомі факти про Тараса
Шевченка»**

**Підготувала
Викладач
української мови
та літератури
Спеціаліст II категорії
Явтушинська Т.А.**

КИЇВ 2019

Тема: Маловідомі факти про Тараса Шевченка

Мета: вшанувати пам'яті відомого українського поета, пригадати відомі та дізнатися маловідомі факти про нього, що зазвичай не вивчаються навчальною програмою; розвивати в учнів гордість за українську спадщину в літературі; пропагувати морально-етичні почуття.

Захід проводиться на великій перерві. Проводять два ведучі. На переносному обладнанні за допомогою проектора паралельно показується презентація. Супроводжується музикою.

Тарас Григорович Шевченко — видатний поет, художник, гордість і натхнення українського народу. Про життя та діяльність цього славетного майстра написано багато книжок. Та в біографії Кобзаря є й цікаві факти, відомі далеко не всім, зате вони повною мірою розкривають багатогранність характеру і таланту митця.

9 березня — день народження Тараса Шевченка — доречна нагода укласти список малознаних фактів про поета. Про Шевченка написано дуже багато: і праць, які є інтерпретаціями, своєрідним прочитанням його текстів ("Шевченко як міфотворець" Григорія Грабовича, "Шевченків міф України" Оксани Забужко, праці Євгена Сверстюка та Івана Дзюби), і біографічних досліджень (найпопулярніше — життєпис, створений Олександром Кониським). Є Шевченківська енциклопедія. Немає поки що сучасної белетризованої біографії митця, а вона точно стала б бестселером — найвідомішою дотепер залишається роман Оксани Іваненко "Тарасові шляхи".

Сьогодні ми хочемо ознайомити вас з деякими маловідомими фактами про Тараса Шевченка.

1. Освіта

Освіта митця — всього 2 класи. Здобував він її у церковно-приходській школі. Проте поету вдалося створити одну з найбільш популярних книг української класичної літератури. Мова йде про «Кобзар», який було перевидано понад 8 мільйонів разів. У Черкасах навіть створено цілий музей, присвячений цій віршованій збірці.

2. Перший в Україні «Буквар»

У 1861 році Тарас Григорович за власні кошти видав перший в Україні «Буквар». Книга вийшла накладом у 10 тис. примірників і була призначена для вивчення грамоти у безкоштовних школах.

3. Остання любов

Про кохання в житті Тараса Шевченка розповідають багато. Зокрема те, що протягом декількох десятків років його не полишало бажання одружитися та мати сім'ю. Останнім захопленням і претенденткою на роль дружини митця була 20-річна Ликера Полусмак. На той час поету виповнилось 46.

Вона спершу прислужувала у його друзів Карташевських і, убрана в український стрій, виконувала насамперед декоративну роль; потім служила наймичкою у Кулішів. Шевченко нею зацікавився, спалахнув пристрасстю. Самій же Ликері він подобався, але не більше. Вона весь час вагалася, і ця непостійність підкріплювалася намовинами з боку панів, які в певний момент вирішили, що Шевченкові потрібно підшукати іншу, серйознішу, наречену. "Сибіряк" — ось яке визначення найбільше лякало Ликеру. Про це говорили пани, це підкріплювалося і численними історіями, які розказував поет, згадуючи своє минуле. Мався на увазі досвід заслання, куди потрапляють за різні провини і повертаються травмованими, надламаними особистостями. Велич поета Ликера не усвідомлювала і, певно, не замислювалася, як почесно було б стати його вдовою (жаль за такою втраченою можливістю прочитується у її спогадах).

Після розриву з поетом — Ликера проміняла його на лакея — дівчина працювала перукаркою, далі вийшла заміж, разом з чоловіком вони відкрили перукарню у Царському селі. Мали багато дітей. Проте чоловік пив, а одного разу кинув у вогонь грубки Ликерин портрет, намальований Шевченком. Крім того, Ликера добре шила, мала учениць. Шиттям заробляла й у Каневі, куди переїхала після смерті чоловіка у 1905 році. У останні роки життя вона доглядала могилу Шевченка. Місцеві її так і називали: Шевченчиха. Це і дратувало жінку, і лестило їй.

4. Великий модник

Поціновувачі та дослідники біографії поета дійшли висновку, що за життя Тарас Григорович був великим модником. У своїх особистих мемуарах «батько» українського народу висловив захват стосовно купівлі нового плаща-макінтоша, вартістю 100 рублів. До слова, коли Шевченко працював в археологічній комісії, його зарплата становила 150 рублів на рік.

5. Перепоховання

У Шевченка є дві могили: на Смоленському кладовищі в Петербурзі, місті, в якому він помер і був спочатку похоронений, та в Каневі. До Канева труну із тілом перевезли через два місяці після смерті поета, відповідно до його заповіту.

Художник Григорій Честаховський опікувався перепохованням Тараса Шевченка навесні 1861 року. Відбувалося все пишно: ще на шляху до Канева за труною рухалися процесії, а коли її залишали у церквах на ніч, то туди

приходили діячі місцевої громади. А в Орлі труну супроводжували духовенство зі співом релігійних пісень, військовий оркестр, що грав малоросійські мотиви, та гімназисти. В Україні збиралися натовпи: на труну тут чекали заздалегідь, приймали з урочистостями. Після поховання розпочалося справжнє паломництво. До речі, саме Честаховський наполіг на похованні Шевченка на Чернечій горі, а не біля церкви у Каневі, як хотіла його родина. Саме розпорядникові спало на думку, що добре було б насипати могилу — він же цю ідею власноруч і втілював, узгодивши з місцевою владою (окремий виграний бій із бюрократією!), а потім організував додаткові масштабні поминки вже влітку, після освячення місця поховання.

Сам Честаховський похований у Качанівці, куди його тіло з Петербурга наказав перевезти поміщик Василь Тарнавський; він же поклопотався, щоб насип на могилі друга був майже таким же, як і у Шевченка.

6. Вшанування пам'яті по всьому світу

Іменем Шевченка названо багато населених пунктів та географічних локацій по всій планеті. Наприклад, тільки в Україні — 164 назви. Окрім того, на честь Кобзаря названа гірська вершина Північного Кавказу (висота 4200 м), морська протока в Аральському морі та навіть кратер на Меркурії, діаметр якого — 137 кілометрів.

7. Переклади спадщини великого Кобзаря

Поезію нашого майстра слова перекладено більше ніж ста мовами світу. Серед них — японська, корейська, арабська і міжнародна мова есперанто. Найбільше перекладів зроблено польською, англійською та російською.

8. Пам'ятники Шевченку по всьому світу

У світі встановлено аж 1384 пам'ятники Шевченку, з них в Україні — 1256. Інші монументи нашого поета прикрашають міста в Бразилії, Китаї, Америці.

Життя і творчість Тараса Шевченка — не до кінця звідана сторінка нашої історії. Розкривати таємниці його характеру цікаво і захопливо. Та щоб проникнути в цю глибину — необхідно мати таку ж чутливу душу, як і в поета. Можливо, до снаги це саме вам.

Бліц опитування

1. Коли народився Т.Шевченко?
2. У якому селі?
3. У якому селі минуло дитинство поета?
4. Чим захоплювався Тарас у дитинстві?
5. Чому ім'я Катерина було подвійно дороге поетові?

6. Як звали батьків поета?
7. Скільки дітей було у сім'ї Тараса?
8. Як склалася доля поета після смерті батьків?
9. Де похований Шевченко?
10. Автором якої «вічної» книги є Шевченко?